



67. ՔՈՍԱԿՆԵՐԻ ՈՒ ԱՌԿԱՏԻ ԽԵՉԱԹՐ

Մե ջեղի մեչ մե արևատ մարթ ու մե կնիկ են հըլնում: Էս արևատ մարթ ու կնիկն ունին մե դագ, մե որթիկ ու մե խատ էլ պոչը կղրուկ սև կով:

Տեսան, որ էլ բան չունեն ծախելու, կնիկը մարթին ասավ. — Սիրո՛ւ, տար դագը ծախա՛, մե լայլուղ բե, քցեմ գլոխս:

Մարթը վերցուց դագը ու գնաց քաղաքի բազարը:

Էս քաղաքի մեչ իրեք քոսակ ախպեր կար: Բազարի առտուրը վերցրեր ին հիրանց ձեռը: Ով որ մե բան բերեր, հառեչ բղի ըստոնք տենին, խոսին, գին դնին, ետո ծախին: Ըստոնք դալալներ էլ ունին, մոտ ին կայնում, ըստոնց ասածները լսում ին, էթում ին մեկ էլ վաճառականներին հայդնում ին, որ քոսեն «էսենց ասավ»:

Էս Սիրոն գալում ա բազարը թե չէ, քոսակներից մեկը գալում ա հառեչը, դագը վերցում ա, ծանդր-թեթև անում ու ասում ա. — Ի՞նչ լավ լոր ա, ի՞նչ առթի:

Սիրոն հիմանում ա, թե էս քոսեն խանաք ա անում, ասում ա. — Էտ լորն առթի տասսը մանեթ:

Քոսեն ծծղում ա, կողի կայնուկ մարթիկն էլ են ծծղում:

— Հընչե՞ք ծծղում, — ասում ա Սիրոն:

— Բա ի՞նչ անենք, տնաչենի՛ մարթ, լորը տասսը մանեթ կասեն:

— Ի՞նչ լոր, ա՛յ քոսա, դագ ա:

Քոսեն ու էս մարթիկ էլի են ծծղում ու ասում են. — Տար ծախա՛, լավ էլ դագ ա:

Էս խեխճը վիր մոտը տանում ա, ասում են՝ դագ չի, լոր ա:

Տեսավ, որ հըմմեն ասում են «լոր ա», տվեց մե մանեթի, էլ կնգան լայլուղ չառավ, մե սաքան սեմուչկա առավ, լցեց ջերը, չոթելով էկավ:

Տուն խասավ թե չէ, սկսեց կնգա վրեն նեղանալ:

— Ա՛յ Գալոյ ախճիկ, դու հընչի՞ք ընձի խայիտառակ արիր: Լորը բռնում, տալում ես, թե՛ տար դագի տեղ ծախա: Տարա բազար: Ես ասում եմ դագ ա, սաղ բազարը վրես ծծղում ա, թե. «Ղագ չի, լոր

ա»։ Ես էլ տվի մե մանեթի, սեմուչկա առա, չոթելով էկա։ Մեկ էլ ընձի չըխափես, հա՛:

—Ա՛յ մարթ, —ասավ կնիկը, —խելքտ թոցրե՞ր ես, ինչ ա, ո՞րն ա տեսե, որ Հընդանի լոր Հըլնի: Դու դազը տարար, Հըմա խափեր են, լորի գնով առե: Էտ էն քոսակների արածն ա: Ըտոնք են խոսկը մեկ արե, ժողովրթին խափում են, աբրանքը հէժան ձեռից առնում են:

Մարթը համոզվավ կնգա ասածին, Հըմա ի՞նչ աներ, հո ժողովրթի մեչ խայտառակ է՛ր Հըլնի: Հըմեն ասում ին լոր ա, մինակ հինքը ի՞մալ ասեր դազ ա: Մեկէլ օրը որթիկը տարավ բազարը:

Հէսօր էլ էկավ միյուս քոսակ ախպերը, որթիկը տեսավ, ասավ. —էս ուլն ինչքա՞ն ես ասում, ախպե՛ր:

էս մարթն ասավ գինը: Ըտե կայնողներն սկսին հռհռալ:

—Ա՛յ մարթիկ, հընչե՞ք ծծղում, —ասավ Սիրոն:

—Աղա՛ Սիրո, —ասավ ըտոնցից մեկը, որ Սիրոյը ճանչնում էր, —մեկ ասեր ես, մեկ էլ չասես, ա՛յ մարթ, ուլը բազար ես բերե, ուզում ես որթկա տե՞ղ ծախես, հընչե՞ս վրետ ծծղալ տալում:

Սիրոն ասավ, երթում ճերավ, որ հիրանք ուլ չունեն, մե կով ու մե որթիկ ունեն, որթիկը բերեր ա, կովը թողեր ա տունը: Մարթիկ էլի ծծղացին, Սիրոյը ձեռ առան, դալախներն էլ էտ ժամանակ հըմմեն առըտուրականներին ասին, որ կասեք՝ ուլ ա: Սիրոն որթիկը վիր մոտը տարավ, ասին՝ ուլ ա, իրեք մանեթից հավելի չըտվին: Էս խելսճն իչքան ասավ որթիկ ա, ծծղացին:

—Ա՛յ տղա, Սրո՛, կարող ա՞ հարևանի ուլն ա մտե ձեր գոմը, դու վերցրեր ես որթկա տեղ բերեր ես:

Սիրոն տեսավ էլ հնար չըկա, ծախեց ուլի գնով, իրեք մանեթ առավ, տվեց իրեք սաքան սեմուչկա առավ, էկավ տունը: Էլի կնգա խետ կոխվն սկսվավ: Հինքն ասում էր՝ ուլ էր, կնիկն ասում էր՝ որթիկն էր: Գացին թավլեն, տեսան որթիկ չըկա, կովն հիրանց հիչկաց, մզաց:

—Տեսա՞ր, ա՛յ մարթ, կովը մզում ա, թե՛ որթիկա հո՞ւր ա:

Էլ ի՞նչ անին, հելածը հելած էր, նորից չին կանի ետ բերի: Ոսեխճ մարթը մացեր էր չիվար: Մե կով ու մե որթիկ ծախեց, չըկառցավ կնգան մե լայլուղ առնի:

Կնիկն ասավ. —Տար կովը ծախա՛, տե՛ս, չըխափվես: Էս անքամ էլ, որ խափվեր ես, էլ տուն չըգաս, կոխվ կըլնի, յա ես կըթողնեմ կէթամ խորս տունը: Մարթ էտքան էլ միամի՞տ հըլնի:

Սիրոն կով տվեց հառեչը, քչեց բազար: Քոսակները տեսան: Ֆանդն առեր են:

Հիմի էլ մեկէլ քոսական էկավ.—Ախպերացո՛ւ, էս որթիկը ծախո՞ւմ ես:

Սիրոն տեսավ էլի գլխին օյին են խաղալու, ասավ.—Չեմ ծախում:

Քոսի դալալները մեկ-մեկ թեքվան, գացին առըտուրականների անգաճին փստփստացին, որ որթիկ ա, կով չի: Սիրոն հիրան կովը քչեց, գնաց բազարի էն մեկէլ ծերը:

Մեկը մոտցավ, ասավ.—Ախպե՛ր Սրո, էս որթիկը ծախո՞ւմ ես:

Սիրոն ասավ.—Ախպե՛ր Ղազո, ըտոնք են քոռ, յա թե խիխճնե՛րը կորցրուկ, դու հո ծանոթ մարթ ես, բա էսի որթի՞կ ա:

—Սրո՛ ախպեր, իմ մոտը ասում ես, հուրիչի մոտը չասես, էսի որթիկ ա: Կարող ա ուզեցեր ես կովը բերես, որթիկն ես բերե: Բե ծախա՛, լավ գին կըտանք, ետո էլ թե կովը կըծախես, կարող ա համաձայնվենք կովն էլ առնենք:

Սիրոն կասկածի տակ հընգավ: Հուրիչը խափա, խափա, էս ծանոթն էլ հո չի՞ խափա, ուրեմն դուզ ա ասում, կովը թողեր եմ, որթիկն եմ բերե:

—Լա՛վ, Ղազո՛, ասա՛, տենամ՝ ի՞նչ ես տալում:

—Տասնխինգը մանեթ կըտամ,—ասավ Ղազոն:

—Լա՛վ, քսան մանեթ տո՛ւր, տա՛ր, ծանոթ մարթ ես:

Վերչը համաձայնվան տասներութթը մանեթի, կովը ծախեց:

Որ էկավ տունը, կնիկն հիմացավ, դալմադալն սկսվավ:

—Ա՛յ կնիկ,—ասում էր Սիրոն,—դու ընձի խայտառակ ես արե, որթիկը տվեր ես, թե տար կովի տեղը ծախա, էթանք տենանք՝ հիմի կովը թավլեն չի՞:

Թավլեն կով ո՞րն ա տվե: Կնիկը ոնչ լա, ոնչ ծծղա:

Մարթը մտածում ա, հինքն հիրան ասում ա. «Լա՛վ, որ կովն էր, բա ո՞նց էր Ղազոն ասում, թե որթիկ ա: Ախար Ղազոն ծանոթ մարթ էր, ո՞նց հիրանը խափեց: Բա որ խափեց, հընչի՞ Ղազոն կովը ծախեց քոսին քսանմեկ մանեթի: Բա սաղ օրը բազարում կայնուկ ա, էրկու մանեթ է՞լ օքուդ չանա»:

Էտ օրը մարթ ու կնիկ խռով մացին:

Հառավոտ կնիկը մարթին ասավ.—Ես ինչ կասեմ, իմ ասածը կանես: Ես արունը կըլցեմ աղիկի մեջը, կըկապեմ վզիս: Դու կէթաս բազարը, քոսեքին կըբերես, կասես էտ տեսակ որթիկ, խալիչա, լոր էլի ունեմ ծախելու, կըբերես իրեք քոսին էլ ու իմ վրեն կըբոռաս, կասես. «Ա՛յ կնիկ, շո՛ւտ արա, իչքան լավ բան ունենք ուտելու, բե՛ր, թանգագին դոնախներ եմ բերե»: Ես կասեմ. «Գացեք ձեր առըտուրն արե՛ք, ես պաղրաստեմ»: Դու կըջղայնանաս,

դանակը կրվեցնես, վզիս աղիկը կրկդրես, արունը կըթափի, ես մեռուկի նման կրպարկեմ: Էտ մարթիքը կընեղանան, թե՛ էտ ի՞նչ արիւր, ա՛յ մարթ: Դու կասես. «Լավ արի»: Ետո կրվեցես զուռնեն, կըղնես հետեիս, կըփչես, ես աչկերս կըբացեմ: Ըտոնք, որ տենան զուռնի զորութունը, էլ հուրիչ բան չեն ուզի առնեն, մինակ զուռնեն կուզեն: Դու գինը կըղնես խինգ հազար մանեթ: Ես խետտ կըկուլեմ, որ չըծախես, դու կասես. «Սո՛ւս կաց, կըծախեմ, չեզիկ էլ կըմոռթեմ, էնենց մեռուկ կըմնաս»: Դու զուռնեն կըծախես, փողը կառնենք կէթանք մե հուրիչ տեղ կաբրենք:

Մարթը համաձայնվալ ու գնաց քաղաք:

Քոսեքը հաֆկվան, որ տենան հէսօր ի՞նչ ա ծախում:

Սիրոն քոսեքին կանչեց մե յան, ասաւ.—Ես տունը մե քանի որթիկ ունեմ, մե քանի ուլ, հիցցուն խատ լոր, տասսը խալիչա, էլի հուրիչ շատ բան, թե կառնեք, էկեք էթանք, հըմմեն մե անքամից խոսանք, ծախեմ, պըծնեմ, թե չէ օրը մեկը բերելով, ես մե տարի չեմ կանա ըտոնք ծախի:

Քոսեքը հիրար հերես հիշկացին:

Ջոչ քոսեն ասաւ.—Ախպեր Սրոն լավ մարթ ա, էթանք տենանք՝ ինչ առնելու յա կառնենք, մե բան էլ հավելի կըտանք, արթեն ծանոթվեր ենք:

Էս տեսակ Սիրոյին սիրտ տալով, գովալով էկան խասան Սիրոյ տունը: Տուն մտան, թե չէ, Սիրոն կնգա վրեն բոռաց, որ՝ շուտ ըստե խա՛ց բե, արա՛ղ բե, իջքան լավ բան ունենք, բե՛, ըստոնք իմ ամմենալավ ծանոթներն են, հառաչի անքամ իմ տունն են գալում:

Կնիկն ասաւ.—Սիրո՛, դուք ձեր առըտուրն արե՛ք, խոսացե՛ք, տար որթիկները, ուլերը, լորերը, խալիչեքը նշանց տու, հեսա մե սհաթ չի քաչա, կըպաղրաստեմ, կըվերչացնեք, կըգաք, խաց կուտեք:

—Ո՞նց թե մե սհաթ: Ես չասի՞ ներս մտնելու հրոպեին ստոյը պաղրաստ հըլնի: Դու ընձի ինչի՞ տեղ ես դրե, որ իմ ասածը չես կատարում: Էս փափաղը թո ջետինը մտնի, էլի, որ կնիկը մարթի ասածը չի կատարա: Ես քո խոսկով բղի էթա՞մ, թե դու՛ իմ խոսկով: Էս սհաթին հըմմեն բանը ստոյի վրեն հըլնի:

Քոսեքն ասին.—Սրո՛ ախպեր, բան չըկա, հըլա գործն անենք, ետո խաց էլ կուտենք, մաղարիչ էլ կըլմենք, մի՛ նեղացի:

—Ի՞նչ եք ասում, ես Սիրեկանն հըլնեմ, իմ կնիկը էս աղա մարթիքի հառեչը ընձի խայտառակ անա՞, բա էլ հընչի՞ եմ փափաղ դնում գլխիս, էն ա լաչիկ կապեմ, էլի:

Սրոն դարցաւ կնգա յանն ասաւ.—Հիմի, էս հրոպեին հըմմեն բան դնո՞ւմ ես ստոյին, թե չէ:

—Այ մարթ, բան չըկա պաղրաստ, Հընչի՞ ես արունք քցում, մե սՀաթից ետո պաղրաստ կըլնի, Հէն ա մե խատ լոր եմ մորթե:

Սիրո, դու Սիրո, դանակը վերցուց, վազավ կնգա յանը:

Քոսեքը ուզին բռնեն, չըխասցրին, Սիրոն դանակը քցեց, կնգա վիզը կորեց: Կնիկը Հընգավ, Հէսօր ես մեռե, թե Հէքուց: Քոսեքը տեղն ու տեղը քարցան:

—Դե գնա, շա՛ն կնիկ, Հերես ես առե: Որ մե-էրկու անքամ սախծրի, ջիղում ես՝ կակա յա, ամեն օր մերտ տղա կըբերա:

Ջոչ քոսեն ասավ.—Սրո՛ ախպեր, ո՞նց թե մե-էրկու անքամ սախծրեր ես, մեռելին ո՞նց են սախծնում:

—Ընձի Սիրեկան են ասում, աշխարքի ֆելը-ֆանդը ես հիմանում եմ, մեռել սախծնել ի՞նչ ա, որ չըկանամ: Հըմա ըտրան չեմ սախծնի, բոլ Հելլավ, էտի իմ հոքին ձերավ, թո սատկի, հոադ հըլնի, ես կէթամ մե հուրիչ կնիկ կառնեմ:

Ըստե իրեք քոսեն էլ մեչ հընգան, աղաչին, որ Սրոն հիրանց խաթեր խըմար կնգան սախծնա, ըտուց ետո, որ կըսպանա, հիրան գործն ա՝ ուզում ա սախծնա, ուզում ա՝ չէ:

Սիրոն «չեմ, չու» յա անում, ըստոնք աղաչում են:

—Դե լավ.—ասավ Սիրոն,—ես էնքան ի ջղայնացե, որ ուզում ի էլ չըսախծնեմ, մեռնի հոադ հըլնի, հըմա որ ասում եք, ձեր խաթեր խըմար կըսախծնեմ: Ախար, շա՛ն լիզու ունի, շան լիզու: Ձեր նման աղա մարթիքը գան իմ տունը, մե սՀաթ նստեն, նոր էսի ճա՞շ պաղրաստա, բա ես Հընչե՞մ սաղ մացե: Օրը հարիր լոր ծախեմ, հիցցուն որթիկ ծախեմ, բերեմ տունը լցեմ, որ Հէսօրան օրը իմ տունը մարթ գա, բան պաղրաստ չըլնի՞:

—Բան չըկա, Սրո՛ ախպեր, բան չըկա, հո չըմեռա՞նք: Մե բեր սախծո՛ւ, ետո տենանք ի՞նչ ենք անում:

Կնիկը հընգուկ ա ջետինը: Նափաս էլ չի խանում:

Մարթը ջերից խանեց մե բալնիս, էկավ կայնավ մե դութու մոտ: Ուաչակնքեց, մե աղոտք ասավ, նորից խաչակնքեց, դութին բացեց, ըստուց դուս խանեց մե զուռնա: Ջուռնեն վերցուց, պիպե՛ճը դգեց, կայնավ:

—Դե էլ ի՞նչ ես կայնե, Սրո՛ ախպեր, սախծրո՛ւ,—ասին քոսեքը:

—Ախար վախենում եմ, էլ սաղնա, դառնա կրակ, հընգնի ջանս, թո սատկեր ա, սատկի, հոադ հըլնի, էլի:

Նորից քոսեքն աղաչին, պաղատին, Սիրոն համաձայնվավ: Ջուռնեն բերեց դրեց կնգա հետևին, մե «Հայր մեր» ասավ ու փչեց: Որ զուռնեն փչեց, կնիկն աչկերը բացեց:

Քոսեքը մացին չիվար: Մեչու որ փչեց, կնիկն հելավ նստավ:

Մարթն ասավ.—Հիմի ո՞նց ես, նստուկ թողեմ, էլի՞ լիզուտ չե՛զի չես քաչի, լի՛րփի, բոլ չելա՞վ:

Կնիկն ասավ.—Սիրեկա՛ն ջան, ջանիտ մեռնեմ, էլ քո խոսկից դուս չեմ գա, մեկ էլ փչա՛, ոտի հըլնեմ:

Սիրոն հիմի էլ գուռնեն դրեց կնգա անգճին, փչեց, կնիկն հելավ կայնավ: Էս քոսեքը քարըցեր են, հիրար են հիչկում:

Ըստե ջոջ քոսեն ասավ.—Սրո՛ ախպեր, էտ գուռնեն չե՞ս ծախի:

—Ձէ՛, ախպե՛ր, էս գուռնեն դուք չեք կանա առնի, ըստու գինը դուք որդո՞ւց կանաք տաք:

Մեկէլ քոսեքն ասին, որ իրեքով մեկ կըհըլնեն, ուզած գինը կըտան, գուռնեն կառնեն:

Ըստե Սիրոյ կնիկն ասավ.—Սիրեկա՛ն ջան, ինչ ուզում ես, ծախա, գուռնեն չըծախես: Կարող ա տղամարթ ես, մեկ էլ սիրտտ հելավ, ընձի մորթիր, գուռնեն որ ծախես, ես մեռո՞ւկ մնամ:

—Շա՛ն կնիկ, էլի՞ դու խառնվար իմ գործին: Ես ասի, որ չեմ ծախում, հըմա որ դու ասիր՝ մի՛ ծախա, քո ինատուն ես բղի ծախեմ:

Դարցավ քոսեքին, ասավ.—Ջուռնես խինգ հազար մանեթից մե կոպեկ պակասի չեմ տա: Էն էլ էս լրփի ինատուն եմ հէժան ասում, որ տանեք, ետո որ լիզուն հիրանը չըքաշա, մորթեմ ու ջանդակը քցեմ շներին, բոլ հելավ:

Կնիկն էլի «չէ, հա չէ» ասավ, մարթը դանակը վերցուց: Քոսեքն թւից բռնին:

—Սիրո ախպեր, համփերութունը լավ բան ա, հընչե՞ս նեղանում: Կնիկ ա, էն էլ ա տան տեր, բա ո՞նց ես ասում, էնի ըսկի չըխոսա՞:

—Ձէ՛, կնիկը տղամարթի գործի բղի չըխառնվի, որ խառնվավ էլ, ինչ որ ասա, հակառակը բղի անես: Ես էս գուռնեն ծախում եմ:

Կնիկն էլի ուզեց խոսա, քոսեքն ասին.—Քույրի՛կ, մի՛ խոսա, տենում ես ախպեր Սրոն ջղայնացեր ա, թո հիրան ասածն հըլնի:

Մե խոսկով, քոսեքը խանին, խինգ հազար մանեթը հաշվին, տվին Սիրոյը, շնորակալ հելան գացին, գնալուց էլ ասին, որ հէքուց փող կըբերեն որթիկներն էլ, լորերն էլ, ուլերն էլ, խալիչեքն էլ կառնեն:

Սիրոն ըտուցը ճամբու դրեց, էրկու ձի առավ, կնգա խետ խեճան ձիանքը ու փախան հուրիչ քաղաք: Թո ըտոնք էթան մե քաղաք արբեն, մենք խաբար տանք քոսակներից:

Քոսակները որ գուռնեն առան, չուտ փախան, որ Սիրոն չըփոշմանի: Կարող ա պատահի, որ ետո կնգա խետ վիճեն, փոշմանի, հետևներիցը գա: Ճամբեն ծոփն, հուրիչ ճամբով գացին:

—Էտ Սրոն,—ասավ ջոջ քոսեն,—իսկական ախմախ ա: Էս տեսակ գուռնով մարթ օրական խինգ հազար մանեթ կաշխատա, հինքը բերեց խինգ հազարի տվեց:

—Հէքուց էլ գանք, իշքան կով, որթիկ, դագ, խալիչա ունի, ձեռնից ատնենք,—ասավ միչնեկ քոսեն:

—Ոնց անենք, որ մեր տված փողն էլ ձեռնից ատնենք,—ասավ պատի քոսեն:

—Էթանք մտածենք, խելք խելքի տանք, հըմմեն բան լավ կըլնի,—ասավ մեծ քոսեն:

Ոտսալով գացին, խասան քաղաքը, զուռնեն ջոջ քոսեն տարավ հիրան տունը: Որոշին հէքսի օրը քեֆ կազմակերպեն: Քեֆին կըկանչեն թաքավորին, վագիրին, հիրանց հընդանիքով: Դատավորին ու քաղաքապետին ու մե քանի հարուստ վաճառականների էլ կըհրավիրեն ու նշան կըտան զուռնի զորութունը: Թե բան ա, թաքավորը աշկ դնա, ատնի, գինը կըդնենք հարիր հազար թուման: Թաքավոր ա, հո հիրա ջեբից չի տալում ա, ժողովրթի հարգ ա, թո էլի հավլցնա: Ժողովուրթը չի մեռնի, կաբրի, թո մեշու էլ նեղութուն քաշա:

Էս որոշումով հիրկուն ամմեքը գնաց հիրա տունը: Հառավոտ սկսին պաղրաստութուն տենալ: Ամմեքը իրեք հազար մանեթ դրին քեֆի խըմար:

Ջոջ քոսի զալը զարթարեցին, ձեսօրին էլ ջոջ քոսին հըրկեցին թաքավորին ու վագիրին հրավիրելու:

Դու մի ասա, հենց էտ օրը հարևան երգրի թաքավորը էկեր էր էս երգրի թաքավորին ղոնախ:

Ջոջ քոսեն որ գնաց պալատը, հայդնին, որ այսինչ թաքավորն էլ ա էկե, քոսեն հավելի ուրխցավ: Ջուռնեն հավելի թանգ կըծախվի, ա՛յ բախտ:

Ներս մտավ, էրկու թաքավորին էլ զլոխ տվեց, կայնավ:

—Քոսա՛, ի՞նչ խնթիրք ունես, ասա՛, իրավունք ա,—ասավ թաքավորը:

—Թաքավորնե՛րն ապրած կենան,—ասավ քոսեն,—ես էկեր եմ, որ ձեզի ու մեծ վագիրին հրավիրեմ իմ տունը, մենք՝ իրեք քոսակներս, որոշեր ենք ձեզի թաքավորապայել պատիվ տանք, մեկ էլ մե զարմանք բան կա, ուզում ենք, որ դուք ձեր աշկով տենաք, զարմանաք, դուք էտենց բան չեք տես:

—Էտ ի՞նչ ա, քոսա՛, որ դու տեսեր ես, թաքավորները չեն տեսե,—նեղացած ասավ ղոնախ թաքավորը:

—Զարմանալի զուռնա յա, թաքավո՛րն ապրած կենա:

—Ջուռնեն զուռնա յա, զարմանալի զուռնե՞ն ինչ ա:

—Կըգաք կըտենաք, թաքավո՛րն ապրած կենա:

—Լա՛վ,—ասին թաքավորները,—ժամը խինգին կըգանք:

Քոսեն գլոխ տվեց ու եռացավ, էկավ տուն, միյուսներին էլ հիմաց տվեց, որ ժամը ուղիղ խնգին գան, թաքավորներն էլ են գալու:

Լավ կանեն, որ մեշու թաքավորներից չուտ գան, որ թաքավորները գան, գալը լինքը տենան:

Ժամը խինգին թաքավորները էկան: Ջալը լինքն էր մեծամեծներով: Բոլորը թաքավորներին գլոխ տվին: Թաքավորները նստան, ետո իրավունք տվին, որ իշխաններն էլ նստեն: Եփ սկսին քեֆ-ու-րախուլթունը, քոսեքը կանչին հիրանց կնանիքին ու կայնցրին ժողովրթի հառեչը: Ջոչ քոսեն խանեց դանակը ու հիրա կնգա վիզը կղրեց: Որ ջոչ քոսեն հիրան անելիքն արավ, էն մեկէլներն էլ հիրանց կնանիքին մորթին: Լստեղի հաֆկվածների քեֆը խարամ հելավ, հըմա իրեք քոսեն կայնե ու ծծղում են, կասես, հեչ բան չի հելե:

Թաքավորները հիրար հերես հիշկացին: Տեղական թաքավորը ջղայնութունից կարմրեր էր, հրամայեց դահիճ կանչին: Դահիճները բալթեքը ձեռներին մտան գալը: Ժողովուրթն հիրար էր խառնվե, գոռում-գոչում ին, որ թաքավորի հրամանը լսացին, փախան ամմեքը մե յան: Դահիճները ներս մտան թե չէ, հիշկացին թաքավորի հերեսը:

Թաքավորն ասավ.—Իրեք քոսին էլ դո'ւս բերեք, հըմա հիրանց չեման վրեն իրեքի էլ գլոխը կղրե'ք:

Ջոչ քոսեն ծիծաղելով ասավ.—Թաքավորն ապրած կենա, մի' վազցի: Ջարմանքը հընց ըտու մեչն ա: Հիմի իրեքին էլ կըսախծունք:

Թաքավորը մե հրուպե զարմացավ, ետո խառցուց.—Մեռելնե-րի'ն կըսախծուք:

—Դե իհարգե, —ասին քոսեքը:

—Ո'ւնց կըսախծուք, —ասավ թաքավորը:

—Հիմի կըտենաս, թաքավոր, հիմի: Թո էս հուրիչ երգրի թաքավորը տենա, որ մեր երգրումը մեռելներին սախծնում են, հըմա հիրանց երգրումը հըլն բանից խաբար չեն:

Էս որ ասավ, ջոչ քոսեն ծոցից խանեց զուռնեն, հիրա մորթուկ կնգա գլոխը ուղղեց տեղը, «Հայր մեր» ասավ ու զուռնեն դրեց հետեից, փչեց: Փչեց, փչեց, կնիկը տեղից հիրար չի գալում:

Մե թափուկ տվեց ու ասավ.—Դե հելի', չա'ն կնիկ, էլ ի'նչ ես նազ անում:

Մեկէլ քոսեքի սիրտը կածկած հընգավ, զուռնեն վերցին, հիրանք էլ դրին հիրանց կնգա հետեին ու փչին:

Փչում են, փչում, է', մեռելը զուռնով կըլավնա':

Թաքավորն հավելի ջղայնացավ:

—Տո', էս ավազակները մկա էլ մեզի' են ձեռ առնում, դահիճ, գլոխները թոցրե'ք:

Լստոնց ըսալանին, ժողովուրթն ազատվավ: